บทที่ 5
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การเสนอเนื้อหาในบทนี้จะเสนอตามหัวข้อดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปลายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในทศวรรษหน้า (2557 - 2566)

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาแนวโน้มการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในทศวรรษหน้า (2557 - 2566) มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษาและใช้ในการสร้างแบบสอบถามได้มาจากการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้กรอบแนวคิดการวิจัย 6 ด้าน ดังนี้

5.2.1 วัตถุประสงค์
5.2.2 โครงสร้างและการจัดองค์การ
5.2.3 การบริหารทรัพยากรมนุษย์
5.2.4 การให้บริการสมาชิก
5.2.5 การจัดสวัสดิการสมาชิก
5.2.6 การสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์

5.2.2 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 21 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกตามคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสหกรณ์โดยตรง ได้แก่ อดีตประธานสหกรณ์ อดีตคณะกรรมการสหกรณ์ ประธานสหกรณ์ปัจจุบัน คณะกรรมการสหกรณ์ปัจจุบัน ผู้ตรวจกิจการสหกรณ์ จำนวน 11 คน
2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ และผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 คน
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ปฏิบัติและผู้มีประสบการณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร/ผู้จัดการสหกรณ์ฯ สมาชิกอาวุโส โดยมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน

5.2.3 การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะในช่วง 10 ปี ข้างหน้า (2557 - 2566)

Prince of Songkla University Pattani Campus

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ดังนี้

5.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

5.4.1 ผู้วิจัยทำบันทึกข้อความถึงวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลวิจัยยังผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 21 ท่าน โดยผู้วิจัยติดต่อนำส่งหนังสือขอความร่วมมือให้ข้อมูลวิจัยด้วยตนเอง พร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยที่ต้องมีการเก็บข้อมูลจำนวน 3 รอบ โดยการเก็บข้อมูลรอบที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

5.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยแนบหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา แล้วนำส่งแบบสอบถามยังผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

5.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 ใช้วิธีการเก็บข้อมูลใช้วิธีเดียวกันกับการเก็บข้อมูลรอบที่ 2

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

5.5.1 แบบสัมภาษณ์ นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2

5.5.2 แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลในรอบที่ 2 กับรอบที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

5.5.3 การหาค่าความสอดคล้องทางความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินจากผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ([Mo – Mdn]) ไม่เกิน 1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ไม่เกิน 1.50 หมายความว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในข้อนั้น

Prince of Songkla University Pattani Campus

5.4.4 แนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นสอดคล้องว่าเป็นอนาคตภาพที่พึงประสงค์ แสดงว่า แนวโน้มนั้นเป็นอนาคตภาพที่พึงประสงค์ และแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมากกว่าร้อยละ 80 เห็นสอดคล้องว่าเป็นอนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ แสดงว่า แนวโน้มนั้นเป็นอนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ ส่วนแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญน้อยกว่าร้อยละ 80 เห็นว่าเป็นอนาคตภาพที่พึงประสงค์ หรืออนาคตภาพที่ไม่พึงประสงค์ แสดงว่า แนวโน้มนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกันและไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นอนาคตภาพใด

5.6 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวโน้มการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในทศวรรษหน้า (2557 - 2566) ในขอบข่ายเนื้อหา 6 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ โครงสร้างและการจัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การให้บริการสมาชิก การจัดสวัสดิการสมาชิก และการสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

5.6.1 วัตถุประสงค์

มีแนวโน้มจะส่งเสริมให้สมาชิกตระหนักถึงระบบการเงินที่ปลอดจากดอกเบี้ย ส่งเสริมเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและสังคมรอบข้าง รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับสหกรณ์ต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่งเสริมให้สมาชิกของแต่ละสหกรณ์มีการทำธุรกิจร่วมกันภายใต้การรับรองของแต่ละสหกรณ์ ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบอาชีพและลงทุนในรูปแบบกลุ่ม (Micro Credit) และให้มีการระดมทุนในรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมอิสลามมากกว่าผลกำไรในรูปของเงินทอง ร่วมมือกับสหกรณ์เพื่อจัดตั้งธนาคารประชาชน ปลูกฝังเยาวชนเพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจที่ปราศจากระบบดอกเบี้ย ส่งเสริมธุรกิจที่ใช้ทุนน้อยและใช้เทคโนโลยีต่ำ อีกทั้งส่งเสริมธุรกิจทางการศึกษาในรูปของการเปิดโรงเรียนหรือสถานศึกษา รวมทั้งมีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

5.6.2 โครงสร้างและการจัดองค์การ

มีแนวโน้มการบริหารองค์กรในแนวราบเพื่อความรวดเร็วและความชัดเจนในการสื่อสารง่ายต่อการดำเนินงานและตัดสินใจของฝ่ายจัดการ โดยใช้โครงสร้างการบริหารองค์กรแบบการบำรุงรักษาทวีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Productive Maintenance) ควรนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อการประหยัดค่าใช้สอย ให้บริการแก่สมาชิกด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ให้มีรองผู้จัดการใหญ่และรองผู้จัดการสาขาต่างๆ ให้มีกลุ่มงานสายบริการ ฝ่ายตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ฝ่ายสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการที่ปรึกษา มีคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ส่วนสาขาที่มีขนาดใหญ่ควรขยายหรือแยกให้เป็นสาขาใหม่

5.6.3 การบริหารทรัพยากรมนุษย์

ด้านการเลือกบุคลากรเข้าทำงานมีแนวโน้มที่จะคัดเลือกบุคคลเพศชายที่มีความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์และระบบการเงินอิสลาม มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ สอดคล้องกับการเข้าสู่เศรษฐกิจอาเซียน มีจิตสาธารณะ มีความมุ่งมั่นและรักงานบริการสังคม การสรรหาบุคคลที่มีคุณภาพจากหน่วยงานอื่นเข้ามาทำงานในสหกรณ์ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรโดยการให้ทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานมีแนวโน้มที่จะพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการทำงานโดยการศึกษาดูงานในองค์กรที่มีความเจริญก้าวหน้า พัฒนาจิตวิญญาณโดยใช้ระบบการ

ตัรบิยะฮฺ มีการนิเทศงานโดยผู้ชำนาญงาน มีการประชุมปฏิบัติงานในแต่ละประเภทงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม จัดทำระบบการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ให้กรรมการ ฝ่ายจัดการ และสมาชิกสหกรณ์เข้าสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง มีความคิดเชิงระบบ การทำงานเป็นทีม มีวิสัยทัศน์และสร้างภาพอันพึงประสงค์ร่วมกัน ส่วนด้านการพิจารณาความดีความชอบและการให้สวัสดิการมีแนวโน้มที่จะจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบสากล ใช้ฐานคุณธรรมจริยธรรม ปรับเงินเดือนของพนักงานให้สอดคล้องกับระบบเงินเดือนของหน่วยงานการเงินอื่นๆ และขีดความสามารถของสหกรณ์ โดยใช้โครงสร้างแบบช่วงในการให้ค่าตอบแทนแก่พนักงาน โดยคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ ขณะเดียวกันให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้สวัสดิการค่าเล่าเรียนบุตร ที่อยู่อาศัย ความช่วยเหลือฉุกเฉินด้านการเงิน รวมทั้งการให้สวัสดิการในรูปของเงินบำเหน็จบำนาญ รถประจำตำแหน่งและการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ และเติมเต็มสวัสดิการที่สำนักงานประกันสังคมจัดเตรียมไว้ และให้สินเชื่อพิเศษแก่พนักงานเพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจของตนให้ดียิ่งขึ้น

5.6.4 การให้บริการสมาชิก

มีแนวโน้มที่จะให้บริการสมาชิกที่รวดเร็ว ลดขั้นตอน ลดการกรอกแบบฟอร์มในการขอใช้บริการให้น้อยที่สุด โดยการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการข้อมูล ให้บริการฝาก-ถอนเงิน และฝากหุ้นในระบบอัตโนมัติผ่านตู้ ATM การฝากหุ้นผ่านไปรษณีย์ ชำระสินเชื่อผ่านธนาคาร สมาชิกสามารถใช้บริการจากต่างสาขาจากสหกรณ์ในเครือข่ายและสถาบันการเงินที่อยู่ในระบบเดียวกัน จัดเตรียมพนักงานและรถบริการเคลื่อนที่และวิทยากรในการให้บริการตามชุมชนต่างๆ รวมทั้งให้มีเคาน์เตอร์บริการ (Counter service) เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระค่าบริการต่างๆ จัดพนักงานให้บริการด้วยมารยาทที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพอ่อนโยน ไม่เลือกปฏิบัติ สร้างระเบียบวินัยทางการเงิน โดยให้สมาชิกตระหนักถึงการชำระค่าหุ้น ค่างวด ควรคืนเงินค่าหุ้นทันทีหลังจากได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก รวมทั้งต้องปรับระยะเวลาในการทำธุรกรรมให้สมาชิกใหม่สามารถทำธุรกรรมได้ทันที ให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลางการดำเนินธุรกิจ และมีบทบาทในการนำผลผลิตทางการเกษตรแปรรูปหรือประกันราคาพืชผลทางการเกษตรของสมาชิก จัดให้บริการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษาและองค์กรศาสนา สนับสนุนให้สมาชิกดำเนินธุรกิจรูปแบบกลุ่ม และให้บริการแก่สมาชิกในการทำธุรกรรมสู่ระดับอาเซียนเทียบเท่ากับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

5.6.5 การจัดสวัสดิการสมาชิก

มีแนวโน้มที่จะจัดสวัสดิการอย่างครอบคลุม ยั่งยืนและบูรณาการ อำนวยความช่วยเหลือสมาชิกโดยไม่แสวงผลกำไร มุ่งหวังให้สมาชิกมีความสะดวกและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งให้สวัสดิการแก่บุคคลในวัยเกษียณ ผู้อาวุโสและผู้ด้อยโอกาส การมอบทุนการศึกษา การเพิ่มจำนวนเงินสวัสดิการแก่สมาชิกให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงสมาชิกเก่าหรือใหม่ ลดขั้นตอนและเพิ่มความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการให้สั้นลง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของสมาชิก โดยการให้ความรู้ด้านธุรกิจและสินเชื่อให้สามารถสร้างรายได้และยกระดับเศรษฐกิจให้ดีขึ้น จัดให้มีระบบตะกาฟุลตามหลักชะรีอะฮฺในลักษณะการประกันภัยทุกที่สอดคล้องกับหลักชะรีอะฮฺทุกรูปแบบ สร้างกองทุนประกันหนี้สำหรับสมาชิกที่ประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพหรือเสียชีวิต และสร้างเครือข่ายครอบครัวสมาชิกสหกรณ์

5.6.6 การสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์

มีแนวโน้มในการสร้างเครือข่ายสหกรณ์และสร้างโอกาสการลงทุนกับสหกรณ์ต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์อิสลามให้สามารถดำเนินธุรกิจและเชื่อมโยงกับสหกรณ์อิสลามทั่วประเทศ จัดหาเงินทุนเพื่อการบริหารเครือข่ายสหกรณ์อิสลาม มีแกนนำในการบริหารเครือข่ายสหกรณ์ การจัดประชุมสามัญประจำปีสหกรณ์เครือข่ายให้มีความเข้มข้นสูงขึ้น มีการสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสหกรณ์ มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมและโปร่งใส ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เชื่อมสัมพันธ์กับสหกรณ์อื่นๆ ที่ไม่ใช้สหกรณ์รูปแบบเดียวกัน พัฒนาเทคโนโลยีและทำธุรกรรมทางการเงินกับสหกรณ์เครือข่าย จัดตั้งศูนย์รวมสินค้าและบริการเพื่อรองรับเศรษฐกิจอาเซียน สร้างความร่วมมือด้านการส่งเสริมวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การจัดระบบสวัสดิการการลงทุน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินในต่างประเทศทั้งด้านการเงินและธุรกิจ ผลักดันกฎหมายการลงทุน การทำธุรกรรมทางการเงินของสหกรณ์ระหว่างประเทศ และจัดเครดิตบูโร (Credit Bureau)

5.7 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวโน้มการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในทศวรรษหน้า (2557 - 2566) ในขอบข่ายเนื้อหา 6 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ โครงสร้างและการจัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การให้บริการสมาชิก การจัดสวัสดิการสมาชิก และการสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ อภิปลายผลได้ดังนี้

5.7.1 วัตถุประสงค์

แนวโน้มจะส่งเสริมให้สมาชิกตระหนักถึงระบบการเงินที่ปลอดจากดอกเบี้ย ส่งเสริมเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและสังคมรอบข้าง รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับสหกรณ์ต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน ส่งเสริมให้สมาชิกของแต่ละสหกรณ์มีการทำธุรกิจร่วมกันภายใต้การรับรองของแต่ละสหกรณ์ ส่งเสริมให้สมาชิกประกอบอาชีพและลงทุนในรูปแบบกลุ่ม (Micro Credit) และให้มีการระดมทุนในรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมอิสลามมากกว่าผลกำไรในรูปของเงินทอง ร่วมมือกับสหกรณ์เพื่อจัดตั้งธนาคารประชาชน ปลูกฝังเยาวชนเพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจที่ปราศจากระบบดอกเบี้ย ส่งเสริมธุรกิจที่ใช้ทุนน้อยและใช้เทคโนโลยีต่ำ อีกทั้งส่งเสริมธุรกิจทางการศึกษาในรูปของการเปิดโรงเรียนหรือสถานศึกษา และมีแนวโน้มที่ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

จากแนวโน้มดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ยังคงมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ใช้อยู่ปัจจุบันคือ ส่งเสริมให้สมาชิกมีความสนใจและตระหนักในธุรกิจแบบอิสลาม ส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์และระดมเงินทุนในรูปแบบต่างๆ ส่งเสริมให้มีการลงทุนทำธุรกิจในแขนงต่างๆ ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคี (สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด, 2553 : 6) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สฤษฎ์ สมิทจิต (2549) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด ในทศวรรษหน้า ในด้านวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์ พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกทุกรูปแบบ บริการด้านการเงินที่หลากหลายแบบครบวงจร เป็นองค์กรกลางในการสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เป็นองค์กรที่พึงพาของสังคมในการสนับสนุนชุมชนให้เข้มแข็ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชาวุธ เจ๊ะเต๊ะ (2550) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาคใต้ ชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจเป็นองค์กรที่ส่งเสริมการออม เป็นที่พึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสอดรับกับอายะฮฺอัลกุรอาน ดังที่พระองค์อัลลอฮ I ตรัสว่า

❼■✍♦↖☎✂❑←☼◆❒✍⌧➔⬩✍◆❒)
⬩⬩◆❒ ☎ ❽◆❑⍁❶✸✌⍥✍✂◆❒ ⍰⍩❸☙⍥⍁⍥✍✂
☙⍃⍁⍃💣❝✍✂ ❼■✍♦↖ ☎✂❑←☼◆❒✍⌧➔⬩✍
🗐(☙ᘏ🕒◆❒⇳⑨↖➔⍁⍥✍✂◆❒

(المائدة : ٢)

ความว่า “และจงร่วมมือกันในสิ่งดีงามและความยำเกรง และจงอย่าได้ร่วมมือกันในสิ่งที่เป็นบาปและการเป็นศัตรูกัน”

(อัลมาอิดะฮฺ : 2)

ดังนั้น แนวโน้มตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้คาดการณ์เอาไว้นั้นจึงเป็นแนวโน้มที่เป็นไปได้มาก ซึ่งจะส่งผลต่อการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากประเทศไทยได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจประชาคมอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบแล้ว

5.7.2 โครงสร้างและการจัดองค์การ

แนวโน้มการบริหารองค์กรในแนวราบเพื่อความรวดเร็วและความชัดเจนในการสื่อสารง่ายต่อการดำเนินงานและตัดสินใจของฝ่ายจัดการ โดยใช้โครงสร้างการบริหารองค์กรแบบการบำรุงรักษาทวีผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม (Total Productive Maintenance) ควรนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้เพื่อการประหยัดค่าใช้สอย ให้บริการแก่สมาชิกด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ให้มีรองผู้จัดการใหญ่และรองผู้จัดการสาขาต่างๆ ให้มีกลุ่มงานและคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ส่วนสาขาที่มีขนาดใหญ่ควรขยายหรือแยกให้เป็นสาขาใหม่

จากแนวโน้มดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โครงสร้างและการจัดองค์กรของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นควรเน้นการบริหารในแนวราบเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการบริหารงาน เพื่อให้ทันกับความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ อุทัย ปริญญาสุทธินันท์ (2544) ได้ศึกษาการจัดการและแนวทางการพัฒนาสหกรณ์โคนมในการเพิ่มประสิทธิผลขององค์การ : ศึกษากรณีสหกรณ์โคนมน้ำพอง จำกัด อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาระบุชัดว่า การพัฒนาโครงสร้างควรจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะของคณะกรรมการด้านการบังคับบัญชาและด้านการแบ่งงาน และควรใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์สื่อสารที่มีอยู่ให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการประสานงาน และสอดคล้องกับ สรายุทธ โตพันธ์ (2553) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ควรนำระบบคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและสะดวกรวดเร็ว และสอดคล้องกับ สฤษฎ์ สมิทจิต (2549) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด ในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด ในทศวรรษหน้าต้องสร้างระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของฝ่ายบริหารหรือคณะกรรมการดำเนินการ โครงสร้างการบริหารควรมีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ การสร้างระบบฐานข้อมูลของสมาชิกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ของสหกรณ์ การเพิ่มบทบาทสมาชิกให้มีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดชาวุธ เจ๊ะเต๊ะ (2550) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ ในทศวรรษหน้า : กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ เป็นองค์กรดำเนินงานโดยยึดหลักการสหกรณ์เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกและบริหารจัดการตามโครงสร้างอย่างเต็มรูปแบบ ชัดเจนในบทบาทหน้าที่และสอดประสานกัน ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าแนวโน้มในเรื่องนี้มีความเป็นไปได้มาก

Prince of Songkla University Pattani Campus

5.7.3 การบริหารทรัพยากรมนุษย์

แนวโน้มที่จะคัดเลือกบุคคลเพศชายที่มีความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์และระบบการเงินอิสลามมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีจิตสาธารณะ มีความมุ่งมั่นและรักงานบริการสังคม การสรรหาบุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานในสหกรณ์ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรโดยการให้เพื่อศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานมีแนวโน้มที่จะพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการทำงานโดยการศึกษาดูงานในองค์กรที่มีความเจริญก้าวหน้า พัฒนาจิตวิญญาณโดยใช้ระบบการตัรบิยะฮฺ มีการนิเทศงานโดยผู้ชำนาญงาน จัดทำระบบการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ให้มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง มีความคิดเชิงระบบ การทำงานเป็นทีม มีวิสัยทัศน์และสร้างภาพอันพึงประสงค์ร่วมกัน ส่วนด้านการพิจารณาความดีความชอบและให้สวัสดิการ มีแนวโน้มที่จะจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบสากล ใช้ฐานคุณธรรมจริยธรรมปรับเงินเดือนของพนักงานให้สอดคล้องกับระบบเงินเดือนของหน่วยงานการเงินอื่นๆ โดยใช้โครงสร้างแบบช่วงในการให้ค่าตอบแทนแก่พนักงาน ขณะเดียวกันให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้สวัสดิการค่าเล่าเรียนบุตร ที่อยู่อาศัย ความช่วยเหลือฉุกเฉินด้านการเงิน รวมทั้งสวัสดิการในรูปของเงินบำเหน็จบำนาญ รถประจำตำแหน่งและการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศแก่พนักงาน โดยเติมเต็มสวัสดิการที่สำนักงานประกันสังคมจัดเตรียมไว้ และให้สินเชื่อพิเศษแก่พนักงานเพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจของตนให้ดียิ่งขึ้น

จากแนวโน้มดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่า แนวโน้มการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับ R. Wayne Mondy & Robert M. Noe (n.d : 5) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่เพียงแต่เป็นการฝึกอบรมและการพัฒนาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการวางแผนอาชีพของบุคคลและการพัฒนากิจกรรม การพัฒนาองค์กรและการประเมินผลการดำเนินงานและกิจกรรมที่เน้นความต้องการในการฝึกอบรมและการพัฒนา สอดคล้องกับ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2550 : 255) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่า ทรัพยากรมนุษย์จะเป็นผู้บอกว่าจะสู้หรือยอมแพ้ต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีภาวะของความไม่แน่นอนสูง ประเด็นที่ต้องตระหนักคือ ต้องพัฒนากำลังคนขององค์กรให้มีฐานะเป็นทุนคือ มีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการได้มูลค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่ใช้ไป สอดคล้องกับ สรายุทธ โตพันธ์ (2553) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า การสอบคัดเลือกพนักงานควรพิจารณาความรู้ความสามารถให้ตรงกับตำแหน่งงานที่เปิดสอบ ควรมีการเชื่อมโยงนโยบายจากฝ่ายบริหารสู่พนักงานลูกจ้างอย่างเหมาะสม คณะกรรมการ พนักงานและลูกจ้างของสหกรณ์ต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบโครงสร้างของสหกรณ์ให้ชัดเจนเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคำดำรัสของพระองค์อัลลอฮ I ว่า

←(×✓ ❻❽ ❶ ❷ ❸ ❹ ❺ ❻ ❼ ❽ ❾ ❿ ⓫ ⓬ ⓭ ⓮ ⓯ ⓰ ⓱ ⓲ ⓳ ⓴ ⓵ ⓶ ⓷ ⓸ ⓹ ⓺ ⓻ ⓼ ⓽ ⓾)

(القصص : 26)

ความว่า “แท้จริงคนดีที่ท่านควรจะจ้างเขาไว้คือ ผู้ที่แข็งแรง ผู้ที่ซื่อสัตย์”

(อัล-เกาะศ็อส: 26)

และสอดคล้องกับ ชูศักดิ์ เจนประโคน (2549 : 164) กล่าวว่า เมื่อคนในองค์การเป็นสิ่งมีค่า จึงเป็นการสมควรที่ต้องทำนุบำรุงรักษาให้คนในองค์การเป็นสิ่งมีคุณค่าที่เหมาะสมกับองค์การให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ เพราะความมีค่าของคนนั้นสามารถที่จะก่อให้เกิดผลผลิตต่อองค์การได้ นั้นก็เท่ากับเป็น

หลักประกันที่จะทำให้องค์การอยู่รอดปลอดภัย และเจริญก้าวหน้าต่อไป สอดคล้องกับ Syed Othman al-Habshi (1998 : 206) ได้ให้มุมมองว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการฝึกฝนผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามจุดประสงค์ขององค์กร การพิจารณาความดีความชอบ การปรับขั้นเงินเดือน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การให้สวัสดิการที่ครบถ้วน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแนวโน้มด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นจะให้ความสำคัญกับการพิจารณาการรับพนักงานที่มีคุณภาพเข้ามาทำงาน มีการพัฒนาคุณภาพการทำงานให้สามารถบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันยังต้องพิจารณาความดีความชอบและให้สวัสดิการที่สร้างความพึงพอใจให้พนักงานสามารถทำงานในสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ได้ยาวนานที่สุด

5.7.4 การให้บริการสมาชิก

แนวโน้มที่จะให้บริการสมาชิกที่รวดเร็ว ลดขั้นตอน ลดการกรอกแบบฟอร์มในการขอใช้บริการให้น้อยที่สุด โดยการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการข้อมูล ให้บริการฝาก-ถอนเงิน และฝากหุ้นในระบบอัตโนมัติ (ATM) การฝากหุ้นผ่านไปรษณีย์ ชำระสินเชื่อผ่านธนาคาร สมาชิกสามารถใช้บริการจากต่างสาขาหรือในเครือข่ายเดียวกัน จัดเตรียมพนักงานและรถบริการเคลื่อนที่ตามชุมชนต่างๆ ให้มีเคาน์เตอร์บริการ (Counter Service) จัดพนักงานให้บริการด้วยมารยาทที่ดี ไม่เลือกปฏิบัติ สร้างความตระหนักแก่สมาชิกในการชำระค่าหุ้น ค่างวด คืนเงินค่าหุ้นทันทีหลังจากได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก รวมทั้งต้องปรับระยะเวลาในการทำธุรกรรมให้สมาชิกใหม่สามารถทำธุรกรรมได้ทันที ให้สหกรณ์เป็นศูนย์กลางการดำเนินธุรกิจ ให้บริการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษาและองค์กรศาสนา สนับสนุนให้สมาชิกดำเนินธุรกิจรูปแบบกลุ่ม และให้บริการแก่สมาชิกในการทำธุรกรรมสู่ระดับอาเซียนเทียบเท่ากับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

จากแนวโน้มดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่า การให้บริการสมาชิกนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานขององค์กรบริการ ซึ่งปัจจุบันองค์กรบริการมักจะให้ความสำคัญกับการให้บริการที่ครอบคลุกทุกด้านในลักษณะของบริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) สามารถใช้บริการได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งในรูปของจุดบริการต่างๆ (Counter Service) และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การให้บริการที่เป็นกันเอง พนักงานมีจิตบริการ และบริการด้วยน้ำใจอันดีงาม ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจและความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับ เอกลักษณ์ ฝักบัว (2554) ที่ได้ศึกษาระบบสนับสนุนด้านการบริการสมาชิก กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด ผลการศึกษาระบุชัดว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถให้บริการสมาชิกในการตรวจสอบข้อมูลทางการเงินของตนได้ เช่น ข้อมูลเงินฝาก ข้อมูลทุนเรือนหุ้น ข้อมูลหนี้สิน ทั้งสามารถพิมพ์รายงานทางการเงินและยื่นขอกู้เงิน โดยใช้บริการจากสหกรณ์ได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ต สอดคล้องกับ นารี พงษ์อนันต์ (2551) ที่ได้ศึกษาการบริหารสหกรณ์ดีเด่น : กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุบลราชธานี จำกัด ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ความทันสมัยของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ของสหกรณ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งความสะดวกในการรับบริการด้านการฝากเงิน และสถานที่ให้บริการของสหกรณ์จัดได้เหมาะสม คณะกรรมการมีนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการ จึงมีการนำเอาเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกที่มาใช้บริการ สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (2547 : 14) ได้ให้ความเห็นว่า การตระหนักถึงความสำคัญของลูกค้าและประชาชนย่อมทำให้การแสดงออกในการให้บริการสอดคล้องเหมาะสม ทั้งในส่วนการคิด การพูด การแสดงออก กิริยาท่าทาง ซึ่งบ่งบอกถึงความตั้งใจ ความเต็มใจที่จะทำหน้าที่อย่างดีที่สุด สอดคล้องกับหะดีษจากอบูซัรรฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ กล่าวว่า ท่านเราะสูล ρ กล่าวว่า

((تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ وَأَمْرُكَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيُكَ عَنْ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ وَإِرْشَادُكَ الرَّجُلَ فِي أَرْضِ الضَّلَالِ لَكَ صَدَقَةٌ وَبَصَرُكَ لِلرَّجُلِ الرَّدِيءِ الْبَصَرِ لَكَ صَدَقَةٌ وَإِمَاطَتُكَ الْحَجَرَ وَالشَّوْكَةَ وَالْعَظْمَ عَنْ الطَّرِيقِ لَكَ صَدَقَةٌ وَإِفْرَاغُكَ مِنْ دَلْوِكَ فِي دَلْوِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ))

(أخرجه الترمذي رقم : 1956)

ความหมาย “การยิ้มให้แก่พี่น้องของท่านนั้นถือเป็นทาน ท่านใช้ให้กระทำสิ่งดีงามและห้ามปรามสิ่งชั่วร้ายก็เป็นทาน ท่านชี้นำทางแก่ผู้ที่หลงทางก็เป็นทาน ท่านนำคนที่บกพร่องทางการมองเห็นก็เป็นทาน การขจัดก้อนหิน หนาม และกระดูกออกจากทางเดินก็เป็นทาน”

(บันทึกโดย al-Tirmidhiy : 3/1956)

นอกจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหลายๆ ท่าน ต่อการให้บริการของสหกรณ์ฯ เห็นว่าควรปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการให้บริการ ดังนี้

1. พนักงานจะต้องให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส มีจิตบริการและจิตสาธารณะ เนื่องจากตามที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและรับข้อมูลจากสมาชิกได้สะท้อนให้เห็นว่าพนักงานของสหกรณ์ให้บริการอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพเฉกเช่นการให้บริการของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

2. การให้บริการยังมีขั้นตอนหลายขั้นตอน ส่งผลต้องใช้เวลามากในการให้บริการมาก เช่น การรับสวัสดิการ ระยะเวลาที่จะได้ใช้ในการทำธุรกรรมของสมาชิกใหม่นาน

3. สหกรณ์ควรใช้กลยุทธการให้บริการเชิงรุก โดยควรเปิดจุดให้บริการตามพื้นที่ต่างๆ ในรูปของเคาน์เตอร์บริการตามจุดต่างๆ ของชุมชน

5.7.5 การจัดสวัสดิการสมาชิก

แนวโน้มที่จะจัดสวัสดิการอย่างครอบคลุม มีความยั่งยืนและบูรณาการ ช่วยเหลือสมาชิกโดยไม่แสวงผลกำไร มุ่งหวังให้สมาชิกมีความสะดวกและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งให้สวัสดิการแก่บุคคลในวัยเกษียณ ผู้อาวุโสและผู้ด้อยโอกาส การมอบทุนการศึกษา การเพิ่มจำนวนเงินสวัสดิการแก่สมาชิกให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่คำนึงถึงสมาชิกเก่าหรือใหม่ ลดขั้นตอนและเพิ่มความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการให้สั้นลง ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของสมาชิก โดยการให้ความรู้ด้านธุรกิจและสินเชื่อให้สามารถสร้างรายได้และยกระดับเศรษฐกิจให้ดีขึ้น และสร้างเครือข่ายครอบครัวสมาชิกสหกรณ์

จากแนวโน้มดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การให้สวัสดิการแก่สมาชิกนั้นเป็นหัวใจสำคัญของสหกรณ์ เพราะการให้สวัสดิการถือเป็นการช่วยเหลือสมาชิกให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อับดุลรอชีด เจะมะ (2550 : 38) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการจัดสวัสดิการตามวิถีอิสลามในชุมชนหรือสังคมอิสลามมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และยกระดับคุณภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ด้วยการประกันให้มนุษย์มีชีวิตอยู่อย่างสงบมั่นคงในอุดมการณ์ชีวิต และทรัพย์สินมีความปลอดภัยสู่การมีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ และสอดคล้องกับ บุญฤทธิ์ เผือกวัฒนะ (2550 : 32) การสร้างสวัสดิการให้กับสมาชิก สหกรณ์เมื่อมีกำไรในแต่ละปีสามารถจัดสรรกำไรสุทธิไว้เป็นการให้สวัสดิการสมาชิกได้ เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิก การช่วยเหลือค่าจัดงานศพและค่าใช้จ่ายในครอบครัวเมื่อสมาชิกเสียชีวิต หรือเมื่อเกษียณ หรือการให้สวัสดิการแบบสมาชิกมีส่วนร่วม เช่น การทำประกันชีวิตในหมู่สมาชิกของสหกรณ์ และยังสอดคล้องกับ เดชาวุธ เจ๊ะเต๊ะ (2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจ ในทศวรรษหน้า กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจภาคใต้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรจัด

Prince of Songkla University Pattani Campus

สวัสดิการในรูปแบบให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการระดมเงินเข้ากองทุนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จัดสวัสดิการในรูปแบบการคืนกำไรให้กับสมาชิก จัดสวัสดิการอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและครอบคลุมไปถึงครอบครัวของสมาชิก ซึ่งมีความสอดคล้องกับอัลกุรอานดังที่พระองค์อัลลอฮ I ตรัสว่า

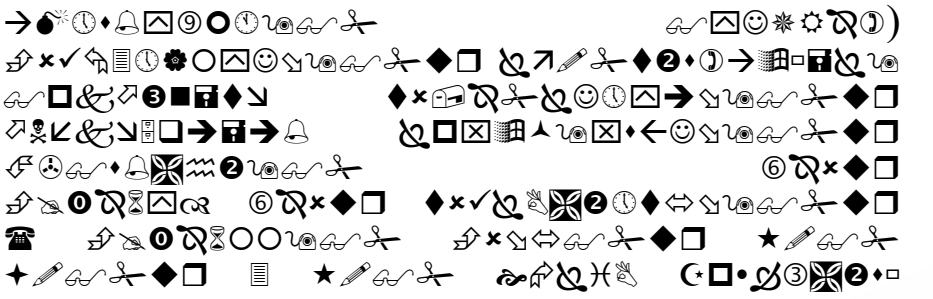

(التوبة : 60)

ความว่า “แท้จริง ทานทั้งหลายนั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนี้สินล้นตัว และในทางของอัลลอฮฺ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทาง ทั้งนี้ เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮฺ และพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัตเตาบะฮฺ : 60)

ดังนั้น สิ่งที่สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรให้ความสำคัญต่อการให้สวัสดิการสมาชิกในการเพิ่มคุณภาพการดำเนินชีวิตที่สำคัญๆ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญมากพอสมควรคือ สหกรณ์ควรจัดให้มีระบบตะกาฟุลตามหลักชะรีอะฮฺในลักษณะการประกันภัยทุกที่สอดคล้องกับหลักชะรีอะฮฺทุกรูปแบบ และการสร้างกองทุนประกันหนี้สำหรับสมาชิกที่ประสบอุบัติเหตุ ทุพพลภาพหรือเสียชีวิต รวมทั้งการลดระยะเวลาให้สั้นลงสำหรับการรับสวัสดิการของสมาชิก

5.7.6 การสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์

แนวโน้มในการสร้างเครือข่ายสหกรณ์และสร้างโอกาสการลงทุนกับสหกรณ์ต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน จัดตั้งชุมนุมสหกรณ์อิสลามให้สามารถดำเนินธุรกิจและเชื่อมโยงกับสหกรณ์อิสลามทั่วประเทศ จัดหาเงินทุนเพื่อการบริหารเครือข่ายสหกรณ์อิสลาม มีแกนนำในการบริหารเครือข่ายสหกรณ์ การจัดประชุมสามัญประจำปีสหกรณ์เครือข่ายให้มีความเข้มข้นสูงขึ้น มีการสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสหกรณ์ มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมและโปร่งใส ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เชื่อมสัมพันธ์กับสหกรณ์อื่นๆ ที่ไม่ใช้สหกรณ์รูปแบบเดียวกัน พัฒนาเทคโนโลยีและทำธุรกรรมทางการเงินกับสหกรณ์เครือข่าย จัดตั้งศูนย์รวมสินค้าและบริการเพื่อรองรับเศรษฐกิจอาเซียน สร้างความร่วมมือด้านการส่งเสริมวิชาการ การพัฒนาบุคลากร การจัดระบบสวัสดิการการลงทุน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินในต่างประเทศทั้งด้านการเงินและธุรกิจ ผลักดันกฎหมายการลงทุน การทำธุรกรรมทางการเงินของสหกรณ์ระหว่างประเทศ และจัดเครดิตบูโร (Credit Bureau)

จากแนวโน้มดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงและความก้าวหน้าของสหกรณ์ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเข้าสู่เศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งการแข่งขันในสังคมธุรกิจย่อมจะเพิ่มความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากการรวมตัวของสหกรณ์อิสลามต่างๆ ที่รวมกันจัดตั้งเป็นเครือข่ายสหกรณ์อิสลามภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ ขนิฏฐา

กาญจนรังสีนนท์ (ระบบออนไลน์) กล่าวว่า การบริหารงานของเครือข่ายที่จะทำให้เครือข่ายมีความเติบโตและยั่งยืนยังต้องให้ความสำคัญใน 3 เรื่อง คือ 1. เครือข่ายจะจัดการให้มีการแลกเปลี่ยนอะไรระหว่างสมาชิก จะแลกเปลี่ยนกันอย่างไร แลกเปลี่ยนเพื่ออะไร ใครเป็นผู้ได้ประโยชน์ ประโยชน์ที่ได้มีคุณค่าเพียงใดสำหรับสมาชิก 2. เครือข่ายจะจัดการให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกอย่างไร เรื่องอะไรที่ควรจะมีการติดต่อสื่อสาร จะใช้สื่อประเภทใดในการสื่อสาร สารที่สื่อมีความหมายต่อสมาชิกหรือไม่ อย่างไร ความถี่ในการติดต่อสื่อสารมีมากน้อยแค่ไหน 3. เครือข่ายจะจัดการให้ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิกเป็นไปในทิศทางใด ทางการหรือไม่เป็นทางการ มีรูปแบบหรือไร้รูปแบบ เอื้ออาทรหรือทำตามหน้าที่ ผูกพันเป็นเจ้าของร่วม หรือเป็นเพียงผู้ถือหุ้นและรับกำไร ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกมีขอบเขตถึงไหน แค่ตัวแทนหรือสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ และคณะ (2549) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายสหกรณ์ กลุ่ม/องค์กรประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่จะเริ่มมีการพัฒนาเครือข่ายกลุ่มนั้น กลุ่มมีลักษณะปิดตัวเอง การเชื่อมโยงเป็นเพียงการเชื่อมโยงธุรกิจประเภทนำไปฝากและให้เงินกู้ และหลังจากการสิ้นสุดโครงการวิจัยพบว่า การดำเนินงานเครือข่ายกลุ่มนั้นก่อให้เกิดมูลค่าทางสังคม กระบวนการเรียนรู้ขององค์กรเครือข่ายหลายประเภท กล่าวคือ ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การร่วมมือและมีการดำเนินธุรกิจร่วมกัน และสอดคล้องกับ ปรีดา ประพฤติชอบ และคณะ (2549) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่าย/กลุ่มองค์กรประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า การเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายทำให้เกิดการศึกษาดูงานระหว่างกัน เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการ มีการทำธุรกรรมทางการเงินและการเกิดการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างกัน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งมีผลให้กลุ่ม/องค์กรประชาชนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และมีโอกาสที่จะขยายเครือข่ายให้กว้างต่อไปในอนาคต และสอดคล้องกับ กรรณิกา เรืองสวัสดิ์ (2550) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดลำปางเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ประโยชน์ที่สหกรณ์ได้รับจากการดำเนินเครือข่ายธุรกิจสหกรณ์คือ ทำให้เกิดการเกื้อกูลกันทางด้านเงินทุน ซึ่งต่างก็ได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนด้านการบริหารจัดการ การผลิต การตลาด ทำให้ฝ่ายที่ได้รับการช่วยเหลือจากสหกรณ์ที่เข้มแข็งได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ในการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับท่านเราะสูล ρ กล่าวไว้ในหะดีษบทหนึ่งว่า

((أنَا ثَالِثُ الشَّرِيكَينِ مالَمَ يَخُن أَحَدُهُمَا صاَحِبَهُ ، فَإِذاَ خاَنَهُ خَرَجْتُ مِن بَينِهِماَ))

(أخرجه أبو داود، د.ت. : 3383)

ความว่า “ฉันเป็นคนที่สามพร้อมกับเพื่อนร่วมหุ้นส่วน ตราบใดที่พวกเขาไม่บิดพลิ้วผู้อื่น หากคนหนึ่งคนใดบิดพลิ้วผู้อื่นแล้วไซร้ ฉันก็ละทิ้งพวกเขาทั้งสอง”

(บันทึกโดย Abu Dawud, n.d. : 3383)

ดังนั้น แนวโน้มการสร้างความร่วมมือระหว่างของสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ในทศวรรษหน้า จึงมีความจำเป็นต้องมีการสร้างความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนในการบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด และการพิทักษ์ผลประโยชน์ของสมาชิกเครือข่ายร่วมกันในอนาคต

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่อง แนวโน้มการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด

ในทศวรรษหน้า (2557 - 2566) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อการนำไปใช้ ดังนี้

5.8.1.1 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรปรับปรุงแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกอย่างเป็นรูปธรรมและเอาใจใส่สังคมรอบข้าง โดยเน้นการประกอบอาชีพและการลงทุนแบบกลุ่ม (Micro Credit) เพื่อให้สมาชิกของสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับสหกรณ์ในระดับอาเซียนเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีการลงทุนในรูปแบบต่างมากขึ้น

5.8.1.2 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรใช้โครงสร้างการบริหารในแนวราบเพื่อให้เกิดความสะดวกและความรวดเร็วในการสื่อสาร การดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง

5.8.1.3 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรให้มีคณะกรรมกลุ่มงานต่างๆเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการโยกย้ายผู้บริหารตามความเหมาะสมของการบริหารงานสหกรณ์ฯ

5.8.1.4 การคัดเลือกพนักงานเข้ามาทำงาน สหกรณ์ต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้วามเข้าใจในอุดมการณ์อิสลาม รวมทั้งมีทักษะด้านการใช้ภาษาต่างๆ ให้สอดรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

5.8.1.5 พัฒนาจิตวิญญาณของพนักงานด้วยวิธีการตัรบิยะฮฺอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พนักงานมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งต้องมีการนิเทศงานโดยผู้ที่ชำนาญในแต่ละงาน

5.8.1.6 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรปรับปรุงคุณภาพในการให้บริการแก่สมาชิกที่เกี่ยวกับการลดระยะเวลา ลดขั้นตอน โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาจัดการการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริการมีความรวดเร็วและประหยัดเวลา เช่น การใช้ระบบการฝาก – ถอนอัตโนมัติ (ATM) เป็นต้น อีกทั้งการปรับปรุงระยะเวลาการให้สวัสดิการแก่สมาชิกให้รวดเร็วขึ้น

5.8.1.7 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการของบุคลากรด้วยการมีจิตบริการที่ดี รวมถึงเน้นการให้บริการทั้งที่เป็นเชิงรับและเชิงรุกให้เท่าทันกับสถาบันการเงินทั่วไป

5.8.1.8 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรจัดให้ระบบประกันในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและสอดคล้องกับหลักชะรีอะฮฺ เพื่อสมาชิกจะได้ไม่พึ่งพาระบบประกันอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบดอกเบี้ย

5.8.1.9 สหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรสร้างสัมพันธ์เชิงธุรกิจการลงทุนกับสหกรณ์อื่นๆ ทีไม่ใช่สหกรณ์ประเภทเดียวกัน ในรูปแบบของเครือข่ายสหกรณ์ที่นอกเหนือที่มีอยู่แล้ว ทั้งในประเทศและในประชาคมอาเซียน รวมทั้งร่วมกันผลักดันกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศได้

5.8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้สนใจที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์อิบนูอัฟฟาน จำกัด ควรศึกษาเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

5.8.2.1 การศึกษาการความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์อิบนูอัฟฟาน จำกัด

5.8.2.2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการให้บริการแก่สมาชิกสหกรณ์ฯ โดยใช้ระบบการฝาก–ถอนอัตโนมัติ

5.8.2.3 การศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายร่วมลงทุนกับสหกรณ์หรือสถาบันการเงินในรูปแบบเดียวกันในกลุ่มประชาคมอาเซียน

Prince of Songkla University
Pattani Campus